

Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Raad voor de Fysieke Toegankelijkheid
t.a.v. H. Lindeboom en S. Camphens

Bezoekadressen
Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer
Stadhuisplein 1
2711 EC Zoetermeer

Postadres
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079
www.zoetermeer.nl

Datum
5 juni 2025

Uw kenmerk

Ons kenmerk
D2025-03-029510

Bijlagen
1

Onderwerp: college reactie ongevraagd advies over oversteekproef Afrikaweg

Beste heer Lindeboom en mevrouw Camphens,

Namens de Toegankelijkheidsraad Zoetermeer, met inmiddels de nieuwe naam Raad voor de Fysieke Toegankelijkheid (RFT), heeft u ons op 24 maart 2025 ongevraagd advies gegeven over een oversteekproef Afrikaweg. Wij danken u voor het advies, waarin u het college vraagt om een gemotiveerde reactie op het advies.

Samengevat:

- U adviseert op grond van het nieuwe voorgestelde schetsontwerp voor de Afrikaweg (10 februari 2025) in samenwerking met de gemeente, leden van de klankbordgroep Entree en RFT een proefopstelling te houden, die in alle opzichten overeenstemt met de voorgenomen nieuwe voetgangersoversteek.
- Daarnaast stelt u in uw advies dat de conclusies van de RFT bij realisatie een belangrijke weegfactor zouden moeten zijn.
- En u wilt u na afloop van de proef, indien u dat gewenst vindt, aan de hand van de resultaten zo nodig een verfijning laten maken door een technisch (verkeerskundig) bureau ter completering.

Uw overwegingen voor een nieuwe proef

Volgens u zullen de twee nieuwe oversteken veel complexer worden dan in het verleden in de ontwerpen waren opgenomen. Door de toename van meerdere soorten verkeersstromen wordt het oversteken van de Afrikaweg onoverzichtelijker doordat:

- er geen beveiliging ter plaatse van de grote middenberm is;
- het een erg lange oversteek blijft;
- er wel een regeling met verkeerslichten met bus en auto komt, maar niet met de fietspaden;
- het onduidelijk is of zebrapaden over de (hele) oversteek worden aangelegd;
- er onduidelijkheid is over de afstemming van het groen bij de verkeerslichten in relatie tot de oversteektijd.

Reactie van het college

Het college waardeert uw inzet en betrokkenheid voor het veilig vormgeven van de nieuwe oversteekplaatsen op de Afrikaweg en wil u graag betrekken bij de verdere detaillering van het ontwerp hiervan. Wel is het college van mening dat uw advies geen aanleiding geeft voor een nieuwe oversteekproef. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Het ontwerp voor de twee versteekplaatsen voldoet aan de Nota verkeerslichten

In de Nota Verkeerslichten (2022) is specifiek opgenomen hoe verkeerslichten uitgevoerd moeten worden om eenduidigheid voor de weggebruiker in Zoetermeer te waarborgen. Samen met het Handboek Openbare Ruimte (voor de wegmarkering) is de Nota Verkeerslichten de basis voor de uitvoering van verkeerslichten op de Afrikaweg. Daarbij kijken we ook naar de ervaringen van de oversteek over de Zuidweg nabij Station Zoetermeer Oost, welke speciaal is aangelegd voor mindervaliden¹. Bij de totstandkoming van de Nota Verkeerslichten² is de Toegankelijkheidsraad betrokken geweest.

Bij de afstelling van groen licht en voldoende oversteektijd bij rood (zogenaamde ontruimingstijd) volgen wij de Nota Verkeerslichten

De Nota Verkeerslichten geeft aan dat bij verkeerslichten het mogelijk is om groen te verlengen met camera's of radar. Op deze manier is het mogelijk rekening te houden dat ook gebruikers als ouderen en personen met rollator, scootmobiel of rolstoel voldoende tijd hebben om veilig over te steken. Wij willen u graag betrekken bij de verdere uitwerking van dit vraagstuk over de oversteektijd.

Het beleid is geen verkeerslichten te plaatsen bij fietspaden en kruisende voetgangersoversteekplaatsen

Wij volgen de CROW richtlijnen die aangeven dat er geen verkeerslichten geplaatst worden op de plekken waar voetgangers een fietspad oversteken. Redenen zijn de wettelijke lage snelheden op het fietspad (maximaal 30 km/u) en in de praktijk zowel fietsers als voetgangers de verkeerslichten negeren. De fietspaden langs de Afrikaweg krijgen daarom geen verkeerslichten voor de overstekende voetgangers over de Afrikaweg.

Geen beveiliging van de middenberm in de vorm van bijvoorbeeld een hek

Wij zijn geen voorstander van beveiliging in de middenberm in de vorm van bijvoorbeeld een hek. Dit zorgt ervoor dat het oversteken moeilijker wordt omdat de oversteek door het hek dan versmalt (dit was een klacht tijdens de oversteekproef). In Zoetermeer gebruiken we bij verkeerslichten altijd oversteekplaatsen zonder hekken om zoveel mogelijk ruimte bij het oversteken te bieden.

Adviezen eerdere proefopstelling zijn verwerkt in nieuwe ontwerp

Het huidige schetsontwerp komt tegemoet aan adviezen uit de eerdere proefopstelling van 7 juni 2022, zoals meer opstelruimte in de middenberm. Ook komen er akoestische signalen³ en door de bredere oversteekplaatsen (ongeveer 12 meter bij de noordelijke oversteek waar de winkels komen en ongeveer 6 meter bij de zuidelijke oversteek) is er meer zicht voor visueel gehandicapten. Ook zullen de verkeerslichten 24 uur per dag gaan werken. Vanwege de verkeersveiligheid zijn de landelijke richtlijnen om geen zebrapaden meer toe te passen over drukke wegen, zoals de Afrikaweg. Bij het uitvallen van verkeerslichten hebben voetgangers formeel voorrang, maar de ervaring leert dat het oversteken als zeer gevaarlijk

¹ De oversteek is aangebracht omdat mindervaliden niet via de tunnel bij het station kunnen komen. Er zijn daar alleen trappen en lift. Via de gelijkvloerse oversteek is station ook voor mindervaliden bereikbaar.

² De nota is ambtelijk vastgesteld als technische uitvoeringsnota, niet bestuurlijk

³ In Zoetermeer worden vanaf 2024 alleen nog elektronische in plaats van mechanische akoestische signaalgevers gebruikt die worden bewaakt (bij uitval wordt dit automatisch gemeld)

wordt ervaren. In dat geval kan voor de Afrikaweg als alternatief gebruik worden gemaakt van de bestaande tunneltjes. Het gaat om een zeer uitzonderlijke situatie als de verkeerslichten niet werken.

Samen verder uitwerken

Het college benadrukt dat de uitgangspunten voor het schetsontwerp hoofdlijnen zijn. De uitwerking in detail, in het voorlopig en definitief ontwerp, ziet het college zeker nog als ontwerpopgave. Daarbij is (on)gevraagd advies van de RFT in samenwerking met de verkeerskundigen zeker nuttig. In het overleg uit 2022 zijn daar al concrete ideeën voor aangeleverd, die in de komende fases verder uitgewerkt kunnen worden, zoals:

- Onderzoek naar hulpmiddelen om duidelijker te maken dat het groene licht gaat knipperen of rood wordt, zoals een groen-afteller (voorbeeld Voorburg), om stress bij het oversteken te verminderen;
- Eenduidige vormgeving en een juiste hoogte van de drukknoppen voor gebruikers in een scooter, rolstoel etc.
- Eenduidige vormgeving van belijning en bestrating voor (visueel) gehandicapten.

Daarnaast hebben in de schetsontwerpfase twee verkeerskundige bureaus verkeersveiligheidsaudits uitgevoerd om verkeersveiligheid voor alle overstekende voetgangers en fietsers te verbeteren. In de uitwerking naar het voorlopig ontwerp worden extra verkeerslichten boven de Afrikaweg voor autoverkeer geplaatst voor een betere zichtbaarheid van de oversteken en komen de oversteken op plateaus te liggen om de snelheid van het autoverkeer te verlagen (zoals dat ook op provinciale wegen in Zuid-Holland gebeurt).

Verder merken wij op dat ten opzichte van 2022 de techniek ten aanzien van intelligente verkeerslichten is voortgeschreden. Als de technische mogelijkheden er zijn, zullen wij bij de oversteken op de Afrikaweg gebruik maken van intelligente verkeerslichten.

Let wel, de oversteken zullen zeker niet voor 2030 worden gerealiseerd, dus mogelijk komen er nog nieuwe mogelijkheden door de marktontwikkelingen bij.

Resume/afspraken

1. Het college ziet geen aanleiding voor een nieuwe oversteekproef. Wel zegt het college toe, dat de gemeente graag met de RFT in gesprek blijft over de verdere detaillering van de oversteken bij de uitwerking van het voorlopig- en definitief ontwerp (zoals in het gesprek met de verkeersregelkundige in 2022 al is afgesproken).
2. Graag nodigt het college u uit voor een workshop om leiding van een verkeerskundig adviesbureau over de (extra) mogelijkheden om de toegankelijkheid van de oversteken te verbeteren (o.a. mogelijkheden i-VRI) binnen de (landelijke CROW) richtlijnen. De uitkomsten uit de workshop kunnen dan worden meegenomen bij de verdere uitwerking van het voorlopig- en definitief ontwerp;

Planning

Tot aan de (verwachte) vaststelling van het omgevingsprogramma Entree in juli dit jaar worden op het schetsontwerp geen acties meer ondernomen.

Een uitnodiging voor de workshop kunt u via de projectmanager openbare ruimte van Entree (de heer Rob Pronk) verwachten in het najaar van 2025.

De detaillering van het schetsontwerp naar een voorlopig ontwerp zal naar verwachting op zijn vroegst eind 2025 of begin 2026 starten. Op dat moment zal ook de oversteek verder worden uitgewerkt en nodigen we de RFT graag uit voor een inhoudelijk gesprek hierover.

Dit document is digitaal en rechtsgeldig ondertekend namens burgemeester en wethouders van Zoetermeer door:

Lon Chi
Ambtelijk Opdrachtgever
Gemeente Zoetermeer

Onderaan dit document ziet u een digitaal waarmerk. Dit is een bewijs met informatie over de ondertekening. Hiermee wordt de echtheid van de handtekening verzekerd.

Digitale ondertekening

De gemeente Zoetermeer maakt voor de ondertekening van documenten gebruik van een digitale rechtsgeldige handtekening. Deze handtekening voldoet aan de richtlijnen die zijn vastgelegd in de Europese Eidas-Verordening van 1 juli 2016.